

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

TOM-TOM TRANS TOMASZ KOSIŃSKI
Tomawa 9, 97-352 Łęki Szlacheckie

W celu zapewnienia najwyższego stopnia ochrony dzieci i młodzieży powierzanych opiece przedsiębiorcy wprowadza się niniejsze Standardy ochrony małoletnich do stosowania przez wszystkich zaangażowanych w realizację usług związanych z transportem i opieką nad małoletnimi.

Niniejsze standardy sporządzone są zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tj.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.; dalej jako: Ustawa).

W niniejszym dokumencie określenia „małoletni”, „podopieczny”, „dziecko” czy „młodzież” są tożsame i oznaczają osoby, które nie ukończyły 18. roku życia i korzystają z usług przedsiębiorcy w zakresie przewozu.

1 Spis treści

1	Spis treści	2
2	Najważniejsze założenia	3
2.1	Dlaczego wprowadzamy standardy?	3
2.2	Kogo dotyczą standardy?	3
2.3	Na co zwracamy szczególną uwagę?	3
2.4	Jakie działania podejmujemy?	4
3	Szczegółowe rozwiązania	5
3.1	Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich	5
3.2	Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego	6
4	Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popętnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego	8
4.1	Zasady przeglądu i aktualizacji standardów	8
4.2	Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności	8
4.3	Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania	9
4.4	Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrożających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia	9

2 Najważniejsze założenia

2.1 Dlaczego wprowadzamy standardy?

- Chcemy zapewnić najwyższą jakość opieki małoletnim dzieciom i młodzieży podróżującym z nami i chronić ich przed różnorodnymi niebezpieczeństwami.
- Współpracując ze szkołami, administracją publiczną, organizacjami trzeciego sektora i organizatorami turystyki, chcemy wesprzeć ich działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim.

2.2 Kogo dotyczą standardy?

- Chronimy dobro dzieci i młodzieży, którzy nie ukończyli 18. roku życia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Do przestrzegania standardów zobowiązani są wszyscy, którzy wykonują działania na rzecz przedsiębiorcy i mają kontakt z małoletnimi, w szczególności kierowcy i opiekunowie.
- Szczególne obowiązki związane z zatrudnianiem stawiane są przedsiębiorcy.

2.3 Na co zwracamy szczególną uwagę?

- Obserwujemy dziecko przy odbieraniu go do i z przewozu.
- Słuchamy informacji przekazywanych przez dziecko, upewniając się, że nie stało się ofiarą przemocy.
- Opiekunowie pilnują bezpieczeństwa interakcji zachodzących między dziećmi i innymi podróżnymi w czasie transportu – przeciwdziałają niechcianemu fotografowaniu i nagrywaniu, agresji (szczególnie fizycznej i werbalnej).
- W przypadku wystąpienia trudnych sytuacji wychowawczych opiekunowie i inni pracownicy konsultują niezbędne do podjęcia kroki pedagogiczne z osobami z przygotowaniem i doświadczeniem pedagogicznym.

2.4 Jakie działania podejmujemy?

- W przypadku zauważenia sytuacji potencjalnie wskazujących na krzywdzenie małoletnich podejmujemy adekwatne działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa i komfortu psychicznego.
- Pracodawca, przed dopuszczeniem osoby do działalności opiekuńczej, w szczególności weryfikuje opiekuna pod kątem zamieszczenia jego danych w Rejestrach oraz przyjmuje informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego¹.
- Pracodawca zapoznaje wszystkich pracowników (bez względu na formę nawiązania współpracy) z niniejszymi standardami.
- Wszyscy pracownicy przedsiębiorstwa stosują niniejsze standardy.
- Dokument jest regularnie modyfikowany i ulepszany na podstawie wniosków z dotychczasowego stosowania.

¹ Sprawdzenie dotyczy rejestru Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz w innych, o których mowa w art. 21 ust. 2 Ustawy. Informacja o niekaralności pozyskiwana jest zgodnie z art. 21 ust. 2-8 Ustawy.

3 Szczegółowe rozwiązania

3.1 Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

- Żaden z pracowników nie powinien pozostawać sam na sam z małoletnim podopiecznym w pojeździe lub poza nim. Wymagana jest obecność co najmniej jednej osoby trzeciej lub pozostawanie w zasięgu wzroku innych osób.
- W przypadku konieczności nawiązania kontaktu fizycznego (np. pomocy przy zajmowaniu miejsca lub wysiadaniu) musi mieć on charakter niezbędny i powinien być poprzedzony zadaniem podopiecznemu jednoznacznego pytania o zgodę na dany rodzaj kontaktu, np. czy podać ci rękę, czy pomóc ci wstać itp.?
- Udzielanie pomocy przedmedycznej wymaga każdorazowo kontaktu z rodzicami lub opiekunami podopiecznych albo z dyspozytorem CPR.
- W przypadku noclegów w czasie pracy z małoletnimi (np. w przypadku wycieczek kilkudniowych) pracownicy muszą być zakwaterowani w oddzielnych pokojach i poza wyjątkowymi pilnymi sytuacjami nie powinni wchodzić do pokoi, w których zakwaterowani są małoletni.

Opiekun:

- nie wyróżnia żadnego z podopiecznych w sposób pozytywny ani negatywny,
- zachowuje bezpieczny dystans fizyczny i emocjonalny,
- nie inicjuje tematów związanych z tematami wrażliwymi, w szczególności z przemocą i seksualnością,
- stosuje język adekwatny do wieku i poziomu percepcji małoletnich,
- wystrzega się jakichkolwiek form agresji oraz zachowań, które mogłyby przez małoletnich zostać odebrane za agresywne (np. mówienie podniesionym głosem),
- uważnie obserwuje i słucha podopiecznych, reagując na ich potrzeby,
- jest czujny na poruszane przez nich tematy.

Kierowca:

- przede wszystkim skupia się na wykonywaniu swoich podstawowych obowiązków w sposób maksymalnie bezpieczny,
- w przypadku zauważenia krzywdzenia dziecka (np. na przystanku, w pojeździe itp.) w miarę możliwości i pod warunkiem zapewnienia

bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podejmuje interwencję w adekwatny sposób, np. prosi osobę pokrzywdzoną o zmianę miejsca siedzącego, ustala przyczynę płaczu lub złości, dzwoni po policję.

3.2 Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

Kiedy można nabrać podejrzeń krzywdzenia?

- gdy obserwujemy przemoc dotyczącą małoletniego,
- gdy podopieczny często nosi ślady przemocy np. rany, siniaki itp.,
- gdy małoletni zachowuje się w sposób inny niż dotychczas, np. jest bardziej zamknięty, agresywny, porusza nietypowe dla siebie tematy, zwłaszcza związane z cierpieniem, agresją, seksualnością,
- gdy dziecko zgłasza niechęć do pójścia do szkoły lub do powrotu do domu,
- gdy podopieczny wyraża w rozmowie, że był ofiarą przemocy.

Co należy zrobić?

1. Stworzyć bezpieczną przestrzeń do rozmowy – wolną od innych podopiecznych i potencjalnych sprawców.
2. Zapewnić opiekę pozostałym podopiecznym.
3. W miarę możliwości postarać się o obecność drugiego dorosłego lub przynajmniej pozostawać widzialnym dla innych w czasie rozmowy.
4. Spróbować taktownie poruszyć temat, próbując zweryfikować podejrzenie o krzywdzeniu.

Przykłady

Skąd wziął się ten siniak? Dlaczego nie chcesz wracać do domu? Opowiesz mi, co się stało?

5. Wysłuchać potencjalnie krzywdzonego podopiecznego, ewentualnie zadając pytania w celu lepszego zrozumienia sytuacji.

Przykłady

Jak się czułeś w czasie tego spotkania? Czy myślisz, że zostałaś uderzona celowo? Czy możesz to opisać innymi słowami? Czy mogłabyś wyjaśnić, co masz na myśli?

6. Zapewnić, że krzywdzenie nie jest winą małoletniego.

Przykłady

Pamiętaj, że to nie Twoja wina. Nie zasłużyłeś w żaden sposób na takie traktowanie.

7. Starać się zapisać możliwie dosłownie to, co przekazuje podopieczny.
8. Podziękować za zaufanie i zapytać, jakiej pomocy oczekuje.

Przykłady

Czy chcesz, żebym coś konkretnego zrobił w związku z tą sytuacją? Czy oczekujesz jakiejś konkretnej pomocy? Masz pomysł, jak mogę ci pomóc?

9. Poinformować, jakie kroki opiekun będzie podejmował.

Przykłady

Porozmawiam dzisiaj z twoją wychowawczynią / dyrektorem szkoły / twoimi rodzicami. To mądra osoba, poproszę, żeby zajęła się twoją sprawą i pomogła rozwiązać problem i zapewnić ci bezpieczeństwo.

10. Przygotować notatkę, z której będzie wynikać kto, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach przeprowadził rozmowę i co ustalili (można dołączyć zapis rozmowy z podopiecznym).

Przykłady

Jan Nowak (opiekun) 13 września 2024 r. zauważył u Ani Kowalskiej, dojeżdżającej z Ostrowa do szkoły w Kopydłowie, siniaki. Zapytał, skąd się wzięły. Ania opowiedziała opiekunowi o porannej kłótni w domu (informacja w załączeniu). Opiekun sprawę przekazał pracodawcy oraz dyrektorowi szkoły tego samego dnia.

11. Przekazać wiadomość dyrektorowi szkoły (jeżeli mamy do czynienia z przemocą domową lub w gronie rówieśniczym), rodzicom (jeśli przyczyna leży poza domem) lub policji.

Czego nie wolno robić?

Nie wolno:

- obiecywać, że sprawa nie zostanie ujawniona,
- przekraczać w rozmowie granic stawianych przez podopiecznego,
- bagatelizować sytuacji.

4 Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

Ponieważ pracownicy przedsiębiorcy znają niewielki wycinek rzeczywistości oraz nie przetwarzają danych osobowych, ich odpowiedzialność za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz za zawiadamianie sądu opiekuńczego jest ograniczona.

Opiekun, który uzyska informacje lub podejmie podejrzenie o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, jest zobowiązany sporządzić notatkę, jak wyżej. Następnie przekazuje informację do osoby zarządzającej przedsiębiorstwem i wspólnie ustalają sposób realizacji kolejnych kroków.

- W przypadku osób dowożonych do szkoły – informację przekazuje się dyrektorowi szkoły, prosząc o analizę sytuacji i podjęcie dalszych kroków.
- W przypadku dzieci wożonych na wycieczki – informację przekazuje się opiekunowi grupy lub organizatorowi wycieczki, a w razie potrzeby także policji. Przekazanie informacji dokumentuje się notatką wewnętrzną. W razie potrzeby zabezpiecza się monitoring z pojazdu.
- W przypadku przewozów regularnych (przewozów osób prowadzonych na liniach komunikacyjnych zgodnie ze wskazanym rozkładem jazdy) - informację przekazuje się policji.

Informacji nie przekazuje się osobom potencjalnie krzywdzącym.

4.1 Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

Przedsiębiorca analizuje niniejsze standardy nie rzadziej niż raz na dwa lata i dokonuje ich aktualizacji, w celu poprawy jakości ochrony małoletnich. Z wprowadzonymi zmianami każdorazowo zapoznaje pracowników.

4.2 Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

Przedsiębiorca wyznacza osobę odpowiedzialną za wdrożenie standardów. Minimalny zakres tej czynności to przekazanie dokumentu do samodzielnego zapoznania, co – wraz ze zobowiązaniem do stosowania – jest potwierdzane

własnoręcznym podpisem osoby zapoznawanej. W przypadku stwierdzenia nieskuteczności zapoznania (np. przez błędną interpretację), działanie to można uzupełnić o szkolenie wdrożeniowe, a nawet o egzamin wewnętrzny.

Potwierdzenie zapoznania się ze standardami oraz zobowiązanie do ich stosowania przechowuje się w formie pisemnej wraz z aktualną wersją dokumentu. Należy pamiętać o przeprowadzeniu tej procedury wobec każdego pracownika zatrudnianego po wejściu w życie standardów.

4.3 Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

Dokument podlega udostępnieniu na wydruku w siedzibie przedsiębiorcy. Może być także przekazywany w formie cyfrowej pocztą elektroniczną na wniosek zainteresowanych lub na stronie internetowej przedsiębiorcy.

4.4 Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

Za przyjmowanie zgłoszeń odpowiada osoba pełniąca faktyczną opiekę nad dzieckiem w czasie przewozu (np. opiekun lub kierowca w czasie postoju). Osoba ta jest zobowiązana do udzielenia wsparcia małoletniemu oraz do natychmiastowego informowania przedsiębiorcy o zaistniałej sytuacji. W przypadku konieczności udzielenia bardziej profesjonalnego wsparcia, przedsiębiorca może zwrócić się do osób posiadających kwalifikacje pedagogiczne, kursy opiekunów wycieczek lub wypoczynku, a także do policji.